

Mgr. RNDr. Miloš Votruba, CSc., sedmdesátiletý

Jubilanta známe každý v závislosti na vlastním věku, různě dlouho, ale vždy jako ctihodného odborníka a kultivovaného příjemného společníka. Narodil se 29. 12. 1938 v Hradci Králové, kde prožil svá školní léta a v roce 1956 odmaturoval. Potom studoval na Masarykově univerzitě v Brně (tehdy Univerzitě J. E. Purkyně) dva obory na přírodovědecké fakultě – jednak biochemii, jednak pedagogický směr chemii a fyziku. Tato dvojí profilace měla návaznost v zaměstnání, kde v rámci Krajského ústavu národního zdraví pracoval jako vedoucí úseku speciálních metod OKB Fakultní nemocnice a zároveň učil na střední zdravotnické škole biochemii, fyziku a chemii. Pamětníci vzpomínají na jeho vynikající učitelskou rétoriku i schopnost vykládat srozumitelně nejnáročnější učební patrie. Tuto vlastnost elegantního a vtipného projevu bylo možno sledovat během celého odborného života dr. Votruby při sděleních na kongresech a pracovních setkáních. Nacházela výraz i v písemné podobě, ať už šlo o referáty z odborných setkání nebo o články, např. gratulace k životnímu jubileu.

Paralelní působení ve zdravotnictví i školství bylo přerušeno po r. 1968. Tehdy byl jubilant nucen nejen odejít ze školství, ale měl i na devět let zakázáno publikovat (což musel dodržovat, alespoň pokud šlo o vlastní jméno). Tím intenzivnější však byla jeho práce na OKB, kde se kromě rutinních povinností věnoval svým odborným koníčkům. Jejich první širokou oblastí byl výzkum metod v oblasti vyšetřování lipidů. Kromě základních lipidových parametrů se zabýval problematikou vyšetřování fosfolipidů, mastných kyselin a lecitincholesterolacyltransferázy. Publikoval prioritní práce o lipoproteinu X. Ve spolupráci s kliniky se zabýval i řadou navazujících klinických výzkumů v oblastech diabetologie, pooperačního období, onemocnění gastrointestinálního traktu, selhání ledvin, při extrémní tělesné hmotnosti i samotných poruchách lipidového metabolismu.

Dalším koníčkem dr. Votruby byla hormonální vyšetření. Šlo především o steroidní hormony, strukturálně blízké tukům. Byl např. autorem metody na stanovení kortizolu tenkovrstvou chromatografií, zabýval se ketosteroidy při stresu.

Na svém kontě má 130 odborných publikací, jichž je prvním autorem nebo spoluautorem. Z nich bylo 25 publikováno v zahraničních časopisech nebo jiných, mezinárodně dostupných materiálech. Přednášky na sjezdech a konferencích bohužel přesně neevidoval, ale bylo jich rovněž početně.

Od r. 1988 pracoval v Praze jako primář laboratoře na I. interní klinice I. LF UK a VFN. V r. 1992 pobýval na půlroční odborné stáži ve Vídni. V období 1993–1997 byl primářem spojených laboratoří v nestátním zařízení Bioregena a během r. 1998 se stal odborným konzultantem společnosti Bioregena. V těch dobách však zasáhla do osudu Miloše Votruby vyšší moc.

V listopadu 1997 vážně onemocněl a v zimě 1998 byl operován. Po zotavení, ačkoliv dosáhl penzijní věk, na odchod do důchodu zřejmě ani nepomyslel. Od dubna 1998 se stává odborným konzultantem nově vzniklého podniku Sevapharma, a. s., kde se podílí na řízení práce při výrobě reagensů a později se zabývá alergeny a vakcínami. V této souvislosti je autorem řady expertních zpráv vyžadovaných při vstupu ČR do EU. Tato činnost končí s uzavřením tovární výroby v Praze v r. 2007.

V r. 1998 patentuje metodu na stanovení volných radikálů s použitím chlorofyrinu. Ta jej přivedla do finále 1. ročníku České hlavy. V r. 2007 patentuje soupravu na stanovení volných radikálů, která je využívána v praxi i výzkumu v ČR i na Slovensku. Navíc se v r. 2000 stává odborným konzultantem firmy BioPol GN, dovážející doplňky potravy. Tato aktivita jej přivedla do předsednictva České společnosti pro speciální potraviny, ke působil aktivně 8 let.

V devadesátých letech byl opakovaně voleným členem výboru České společnosti klinické biochemie ČLS JEP. Do současné doby je členem několika odborných společností a ve Společnosti fyziologické je členem výboru. V rámci této společnosti pracuje v odborné skupině zabývající se lipidy. Podílí se na zajištění akcí Ateroskleróza, kterých se pak aktivně účastní. Aktivně se účastní také dvou odborných sjezdů organizovaných každoročně klinikou gerontologickou a metabolickou FN v Hradci Králové, respektive Společností klinické výživy a intenzivní metabolické péče. V letech 1993–2004 byl zástupcem vedoucího redaktora časopisu Klinická biochemie a metabolismus, kde je do současné doby členem redakční rady. V této funkci brilantně zvládal úkoly s ní spojené. Na existenci časopisu měl nezapomenutelný podíl a já mu i v odstupu několika let za tuto práci znovu děkuji.

Všichni, kdo znají Miloše Votrubu nejen po stránce odborné, vědí, že jeho renesanční rozsah kulturních zájmů pokrýval tradičně výtvarné umění, především malířství, ale i divadlo, film a cestování. Léta působil jako předseda filmového klubu v Hradci Králové. Samozřejmě součástí jeho života je i rodinný život, manželka a dva dnes již dospělí synové. A během poslední dekády se „last but not least“ stal dvojnásobným dědečkem.

Od „šedesátky“ se musel změnit jeho stav k lázním, které se staly nutností. Zatímco dříve se radoval z kulturních, přírodních, plaveckých i kulinářských zážitků v milovaných Mariánských Lázních, nastoupily později léčebné pobyty ve Františkových Lázních a Třeboni.

Vážený příteli, přeji Ti, aby za dalších 10 let byl opět důvod psát obdobné řádky popisující tvé aktivity odborné i soukromé.

Miloši, ad multos anos!

Antonín Kazda